

ΤΟ ΘΕΜΑ

Μεγάλο
πλήγμα

Ο τερματισμός της ενταξιακής διαδικασίας της Τουρκίας θα είναι μεγάλο πλήγμα για τη δημοτικότητα του Ερντογάν, ειδικά στα νεότερα ακροατήρια, που υποστηρίζουν την ευρωπαϊκή προοπτική της γειτονικής χώρας

Κορυφαίοι διπλωμάτες στις Βρυξέλλες τονίζουν στην «R» ότι ένα θερμό επεισόδιο της Τουρκίας με κράτος-μέλος -και ειδικά με την Ελλάδα στο Αιγαίο- θα σημάνει τον άμεσο τερματισμό της ενταξιακής της διαδικασίας και επακόλουθα την πλήρη κατάργηση της χρηματοδότησης

Του **ΘΑΝΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ**
Ανταπόκριση, Βρυξέλλες

Η Ευρώπη κλείνει την πόρτα στον Ερντογάν!

Ενα θερμό επεισόδιο στο Αιγαίο θα σημάνει τον επίσημο τερματισμό της ενταξιακής διαδικασίας της Τουρκίας στην Ε.Ε., αλλά ένας τέτοιος τερματισμός αποτελεί το χειρότερο δυνατό ενδεχόμενο για την Ελλάδα, εκτιμούν στις Βρυξέλλες Ευρωπαίοι διπλωμάτες, οι οποίοι μέσω της Realnews εκφράζουν την ανησυχία τους για τις ευρωτουρκικές και κατ'επέκταση τις ελληνοτουρκικές σχέσεις το 2019.

Συγκεκριμένα, Ευρωπαίοι διπλωμάτες ειδικό στον χειρισμό θεμάτων διεύθυνσης και ευρωπαϊκής γειτονίας, οι οποίοι μίλησαν στην «R» υπό την προϋπόθεση της ανωνυμίας, καταγράφουν την ανησυχία τους ότι η τουρκική πλευρά ενδέχεται να «ζυγίζει» το ενδεχόμενο ενός θερμού επεισοδίου στο Αιγαίο ως «πιθανό διαπραγματευτικό χαρτί» για τα θέματα που σχετίζονται με την κυπριακή Αποκλειστική Οικονομική Ζώνη και τις σχετικές γεωτρήσεις, αλλά και την ίδια την επίλυση του Κυπριακού. Οι ίδιοι επισημαίνουν ότι το Κυπριακό είναι το βασικότερο, αν όχι το μόνο, από ελληνοτουρκικό ζήτημα και επισημαίνουν ότι η ανησυχία τους βασίζεται σε σχετική πληροφόρηση.

Πρέπει να διευκρινιστεί ότι η λέξη «ζυγίζει» απέχει εξαιρετικά από το «σχεδιάζει» και ουδείς στις Βρυξέλλες ισχυρίζεται ότι έχει πληροφόρηση για «σχεδιασμό». Η όποια πληροφόρηση αφορά τις σκέψεις και τους προβληματισμούς στην Αγκυρα, που δεν συμφέρουν την Ελλάδα και την Ε.Ε. Η πληροφόρηση που υπάρχει στις Βρυξέλλες είναι πως «αυτές οι σκέψεις στην Αγκυρα δεν είναι οι επικρατέστερες, όμως γίνονται».

Εδώ φυσικά αρχίζουν οι επιπλοκές. Για τις Βρυξέλλες είναι σαφές ότι:

➤ Ενα θερμό επεισόδιο με κράτος-μέλος -και ειδικά με την Ελλάδα στο Αιγαίο- θα σημάνει τον άμεσο τερματισμό της ενταξιακής διαδικασίας της Τουρκίας και επακόλουθα την πλήρη (και όχι μερική όπως ισχύει σήμερα) κατάργηση της προενταξιακής χρηματοδότησης. Ενδέχεται, μάλιστα, να σημάνει και την «παγοποίηση» της υπάρχουσας τελωνειακής ένωσης Τουρκίας - Ε.Ε., τη διαγραφή της συμφωνίας για την κατάργηση των θεωρήσεων και ανυπολόγιστες συνέπειες για τη χρηματοδότηση του προσφυγικού.

➤ Για την Ελλάδα ο τερματισμός της ενταξιακής διαδικασίας αποτελεί το χειρότερο δυνατό ενδεχόμενο, με ανυπολόγιστες συνέπειες, καθώς άλλο η «προκλητική» Τουρκία του 2018 και άλ-

λο η «ενεργή» Τουρκία του 1995-1996 ή του 1974.

➤ Ο τερματισμός της ενταξιακής διαδικασίας της Τουρκίας θα είναι μεγάλο πλήγμα για τη δημοτικότητα του Ερντογάν, ειδικά στα νεότερα ακροατήρια, που αποτελούν και τον πλέον ευρωπαϊκό πληθυσμό στη γειτονική χώρα. Ακόμα και αν η ένταξη δεν συνέβαινε ποτέ (είτε λόγω μη αναγνώρισης της Κυπριακής Δημοκρατίας είτε λόγω μη εκπλήρωσης των κριτηρίων), η διαδικασία μετασχηματισμού μέσω της διάδρασης με την Ε.Ε. και το ίδιο το χαρτί της ένταξης αποτελούσαν «σημαία» για τον Ερντογάν. Ο ίδιος μάλιστα, πολύ περισσότερο σήμερα, χρειάζεται τα ευρωπαϊκά κονδύλια όχι μόνο για το προσφυγικό, αλλά και για τις ίδιες τις ευρωπαϊκές άμεσες επενδύσεις, οι οποίες στηρίζουν σε καθοριστικό βαθμό την οικονομία του.

Υπό αυτή την έννοια, η Τουρκία γνωρίζει πόσο μεγάλο είναι το ρίσκο, καθώς το 2019 δεν είναι 1996 και η Ευρώπη δεν είναι η Ε.Ε. του 1996. Ενδεικτικό είναι ότι η τουρκική πλευρά προσπαθεί με κάθε τρόπο να αποκλείει την Ε.Ε. και τους θεσμούς της από τα «διμερή» κατ'αυτούς θέματα, γιατί τη θεωρεί «ελληνικό μαγαζί», το οποίο «μεροληπτεί» υπέρ της Ελλάδας. Πολλές φορές Τούρκοι αξιωματούχοι έχουν κατηγορήσει Ε.Ε. και Ελλάδα για επιβολή «του δικαίου του ισχυρού», ενώ τεράστια ήταν και η διπλωματική σπουδή της Αγκυρας να προσέλθει η Κομισιόν στο Κραν Μοντανά μόνο ως παρατηρητής και όχι ως διαπραγματευόμενο μέρος.

Η κοινή άμυνα είναι στα σκαριά και κερδίζει έδαφος περισσότερο από κάθε άλλο κοινό ευρωπαϊκό πρότζεκτ. Προφανώς, όμως, δεν είμαστε ακόμα εκεί - απαιτείται σχεδόν ολόκληρη η επόμενη προγραμματική περίοδος για να επιτευχθεί καθοριστική εμπάθουση στα θέματα άμυνας.

Οι διπλωμάτες με τους οποίους συνομίλησε η «R» εκτιμούν ότι η τουρκική ηγεσία θα γεμίσει το «κενό της Ευρώπης» με περισσότερο αυταρχισμό, περισσότερη βία, έλεγχο και επιθετικότητα στην ευρύτερη γειτονία. Την ίδια αίσθηση έχουν και διπλωμάτες συμμαχικής προς την Ελλάδα και την Κύπρο χώρας της περιοχής.

Μέχρι τότε η ενταξιακή προοπτική της Τουρκίας και το σημερινό πλέγμα των σχέσεων είναι μια λύση που οδηγεί σε μια σχετική ισορροπία, εκτιμούν στις Βρυξέλλες.

Την ίδια ώρα, όμως, στο εσωτερικό της Ε.Ε. η άνοδος του λαϊκισμού και της πολιτικής των συνθημάτων μπορεί να οδηγήσει τα άλλα κράτη-μέλη στο λάθος του τερματισμού των ενταξιακών διαπραγματεύσεων - κάτι που απεύχονται η ελληνική και η κυπριακή διπλωματία, δίχως όμως να μπορούν να το αποτρέψουν χωρίς ενεργή στήριξη και αντίστοιχες αυστηρές οδηγίες.

Μια Κομισιόν Βέμπερ μπορεί να «φλερτάρει» με αυτό το ενδεχόμενο. Βεβαίως, στο συμβούλιο οι διπλωμάτες της Ε.Ε. υπενθυμίζουν ότι αυτή η επιλογή είναι αποκλειστικά και μόνο των κρατών-μελών (αυτά χαράσσουν της εξωτερική πολιτική και κανένας άλλος), ενώ επισημαίνουν ότι «άλλο οι προεκλογικές δηλώσεις, άλλο η πολιτική στην πράξη». Χωρίς να πρόκειται για υπαναχώρηση, η πολιτική για τη διεύθυνση θα χαραχθεί από τις δημοκρατικά εκλεγμένες κυβερνήσεις που έχουν τη νομιμοποίηση από τους πολίτες τους, όπως ακριβώς ορίζει η Συνθήκη Λειτουργίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Φυσικά, όσο και αν η ένταση «καλλιεργείται» ή «γίνεται ανεκτή ως εργαλείο» από κάποιες ηγεσίες, η κοινωνία των πολιτών συχνά δίνει πρώτη την κατεύθυνση. Η «R» είναι σε θέση να γνωρίζει ότι υπάρχει σχεδιασμός για επιχειρηματικό, βιομηχανικό και εμπορικό φόρουμ διαλόγου Ε.Ε. - Τουρκίας, που θα οργανωθεί από τους εκπροσώπους της κοινωνίας των πολιτών στους ευρωπαϊκούς θεσμούς και κατά πάσα πιθανότητα θα διεξαχθεί στη Θεσσαλονίκη, λίγο πριν ή λίγο μετά τις ευρωεκλογές.